

Asrımızın Manevi Dinamiği Risale-i Nur'dur

Selçuklu ve Osmanlı devletinin temeli, Şeyh Edebali, Dursun Fakih, Mevlana, Yunus Emre, Ahmet Yesevi Hızır Çelebi, Molla Gürani, Akşemsettin, Kemal Paşazade ve Zenbilli Ali Efendi gibi nice büyük alimlerin ve manevi sultanların rehberliğinde aşk ile iman, insaf ile adalet ve akıl ile mantık esasları üzerine bina edilmiş; yine bu manevi otoritelerin rehberliğinde mantıklı, sağlam ve intizamlı bir şekilde yürütülmüştü. Cumhuriyet devrinin manevi dinamiği ve mimarı ise **Bediüzzaman Hazretleri** ve onun bir marifet ve fazilet hazinesi olan eseri **Risale-i Nur** olmuştur.

Evet, medrese ve tekkeler kapatılınca Cenab-ı Hak lütuf ve kereminden Risale-i Nur gibi bir eser nasip etti. Eskiden Arapça, Kur'an, hadis, kelam ve fıkıh gibi dersler müderrisler tarafından okutulurdu. Burada tedrisat görenler ise on beş yıl okutulduktan sonra ancak alî ilimlere çıkılabiliyordu. Zaten o medreselerde herkes de okuyamazdı. İşte kapatılan o medrese ve tekkelere bedel, Risale-i Nur öyle bir mektep ve medrese oldu ki, her kesimden, her meslek grubundan talebesi var. Bu hizmet sadece belli bir yaş grubuna münhasır değildir. Çocuklar, gençler, ihtiyarlar, hanımlar, mütefekkirler, araştırmacılar, ilim adamları bu mektebin birer talebesidirler. Bu eserleri okuyan herkes istidat ve kabiliyeti nispetinde ondan hisse alır, kalbine ve ruhuna nakşeder ve imanını inkişaf ettirir.

Üstad Hazretleri bu hakikatı şöyle ifade eder:

“Evet Risale-i Nur on beş senede kazanılan kuvvetli iman-ı tahkikîyi, on beş haftada ve bazılara on beş günde kazandırdığına, yirmi senede yirmi bin zât tecrübeleriyle şehadet ederler.” [\[1\]](#)

“Tevfik-i İlahî refiki olan adam, tarîkat berzahına girmeden zahirden hakikate geçebilir. Evet Kur'an'dan, hakikat-ı tarîkatı -tarîkatsız- feyiz suretiyle gördüm ve bir parça aldım. Ve keza maksud-u bizzât olan ilimlere ulûm-u âliyeyi okumaksızın îsal edici bir yol buldum.” [\[2\]](#)

Bu hizmet bir mekâna, belirli bir merkeze ve bir şahsa bağlı değildir. Bu hizmet bütün dünyayı içine alacak şekilde çok geniştir. Bu dersleri okuyanların hepsi talebe ve şakirttir. Bu talebelik ise bir ömür boyu devam etmektedir.

Evet, dünyanın hiçbir yerinde yaşları, meslekleri, branşları ayrı olan milyonlarca insanı bir araya toplayan, birbiri ile kaynaştıran, onları bir akraba haline getiren, kalplere Allah korkusunu ve muhabbetini yerleştiren, insan sevgisinin ve uhuvvetin ehemmiyetini ortaya koyan, onlara bir hedef gösteren bir başka ekol yoktur. Bu

bakımdan Risale-i Nur, bir cihan üniversitesidir. Üstad Hazretleri Münâzarat adlı eserinde şöyle buyurur:

“İslâmiyet hariçte temessül etse; bir menzili mekteb, bir hücresi medrese, bir köşesi zâviye, salonu dahi mecmaü'l küll, biri diğerini noksanını tekmil için bir meclis-i şûra olarak, bir kasr-ı meşîd-i nuranî timsalinde arz-ı dîdar edecektir. Âyine kendince güneşi temsil ettiği gibi, şu Medresetü'z Zehrâ dahi o kasr-ı ilâhîyi haricen temsil edecektir.”[\[3\]](#)

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin harika bir şekil de izah ettiği bu hizmeti, bu asırda Risale-i Nur hakkıyla ifa ve temsil etmektedir.

Risale-i Nur'daki bütün hakikatler bu asırdaki insanların fitratına uygun, fevkalade orijinal ve mükemmeldir. Risale-i Nur'un mevzuları gibi, o mevzuları meydana getiren cümleler ve kelimeler de gayet mükemmel ve orijinaldir. Onlar hiçbir kitaptan alınmamış ve doğrudan doğruya Üstadın kalbine Kur'an'dan ilham edilmiştir.

Nitekim Üstadımız da bu hakikatı şöyle ifade etmektedir:

“Risalet-ün-Nur sair te'lifat gibi ulûm ve fünundan ve başka kitaplardan alınmamış. Kur'ân'dan başka me'hazı yok, Kur'ân'dan başka üstadı yok, Kur'ân'dan başka mercii yoktur. Te'lif olduğu vakit hiçbir kitab müellifinin yanında bulunmuyordu. Doğrudan doğruya Kur'ân'ın feyzinden mülhemdir ve semâ-i Kur'ânîden ve âyâtının nücumundan, yıldızlarından iniyor, nüzul ediyor.”[\[4\]](#)

Bunun içindir ki, insanların aklına, ruhuna, kalbine ve tüm hislerine hitap eden bu harika eserler raflarda durmuyor, büyük bir şevkle tekrar tekrar okunuyor, okuyucunun elinde ve cebinde dolaşüyor.

Osman Yüksel Serdengeçti'nin ifadesiyle;

“Yıllardır mukaddesatları çiğnenmiş vatan çocukları, mahvedilen nesiller, îmana susayanlar; onun yoluna, onun nuruna koştular. Üstad'ın Nur risaleleri elden ele, dilden dile, ilden ile ulaştı, dolaştı. Genç-ihtiyar, cahil-münevver, sekizinden seksenine kadar herkes ondan bir şey aldı, onun nuruyla nurlandı.”[\[5\]](#)

Kur'an'ın manevi bir tefsiri olan Risale-i Nurdaki ulvi hakikatler, îman, marifet, ahlak, edep ve irfan sahasında büyük fütuhât yapmış, başta Arapça ve İngilizce olmak üzere kırktan fazla dile çevrilmiş ve hamiyetli ve gayretli insanlar tarafından Avrupa, Amerika, Afrika ve Asya kıtalarına kadar ulaştırılmıştır.

Helaket ve felaket esrında her türlü menfi cereyanlar, imansızlık ve sefahet ateşi her tarafı kasıp kavurmakta idi. Üstad bu manzarayı şöyle dile getirir.

“Karşımda müthiş bir yangın var. Alevleri göklere yükseliyor, içinde evlâdım yanıyor, îmanım tutuşmuş yanıyor. O yangını söndürmeğe, îmanımı kurtarmağa koşuyorum.” [6]

Evet, Kur'an nurunu söndürmeye çalışanlar zulümlerini bütün şiddetiyle icra ediyorlardı. Başta Bediüzzaman olmak üzere Kur'an'a ve imana hizmet eden ilim ve irfan erbabı her türlü zulüm, istibdat, hapis ve sürgün gibi eza ve cefalara maruz kalıyorlardı. Bediüzzaman'ın ifadesiyle;

“Zulüm, başına adalet külâhını geçirmiş; hıyanet, hamiyet libasını giymiş; cihada bagy ismi takılmış, esarete hürriyet namı verilmiş. Ezzad, suretlerini mübadele etmişler.” [7]

Dolayısıyla, fazilete, rezalet; rezalete fazilet denilen dehşetli bir asır yaşanıyordu. Himmet erbabı, hiçbir tarihte, onun zamanındaki gibi eza ve cefaya maruz kalmamıştı.

Cenab-ı Hak, lütuf ve kereminden ahır zamanda Bediüzzaman gibi büyük bir mürşidi insanlığın imdadına gönderdi. Onun yazmış olduğu insanlığın manevi reçetesi olan bu eserlerin ekserisi, tekke ve zaviyelerin kapatıldığı, her türlü dini tedrisatın yasak edilip Kur'an'ı okuyan ve okutanların takibat altına alındığı, batı kaynaklı her türlü menfi cereyanların ortaya çıkıp revaç gördüğü, bu necip milletin imanına, ahlakına, mukaddesatına, ezanına ve ubudiyetine hücum edildiği, gençliğimizin tarihine ve öz kültürüne yabacılaştırıldığı, dini ve milli seciyelerini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya bırakıldığı ve milletimizin manen sarsılıp, ruhen çökertildiği dehşetli bir zamanda hem de hapisanelerde ve tecritlerde yazılmıştır.

Bediüzzaman Hazretleri bu dehşetli durumu şöyle ifade eder:

“Onların zamanlarında imanın esasatına ve köklerine hücum yoktu ve erkân-ı iman sarsılmıyordu. Şimdi ise köklerine ve erkânına şiddetli ve cemaatli bir surette taarruz var. O divanlar ve risalelerin çoğu has

mü'minlere ve ferdlere hitab ederler, bu zamanın dehşetli taarruzunu def'edemiyorlar."[\[8\]](#)

"Bilirsiniz ki: Eğer dalalet cehaletten gelse izalesi kolaydır. Fakat dalalet, fenden ve ilimden gelse, izalesi müşküldür. Eski zamanda ikinci kısım, binde bir bulunuyordu. Bulunanlardan ancak binden biri irşad ile yola gelebilirdi. Çünkü öyleler kendilerini beğeniyorlar; hem bilmiyorlar, hem kendilerini bilir zannediyorlar."[\[9\]](#)

"Evet bu asrın dehşetine karşı taklidî olan îtikadın istinad kal'aları sarsılmış ve uzaklaşmış ve perdelenmiş olduğundan her mü'min tek başıyla dalâletin cemaatle hücumuna mukavemet ettirecek gayet kuvvetli bir îman-ı tahkikî lâzımdır ki dayanabilsin."[\[10\]](#)

Bunun içindir ki, Üstad Bediüzzaman Hazretleri asırlarını feyizleriyle nurlandıran o büyük tarikat kahramanları da bu zamanda gelseydiler bütün himmet ve gayretlerini iman hizmetine sarf edeceklerini şöyle ifade etmektedir:

Bu da şüphe ve tereddütlerin izalesi, akılların tatmini ve kalplerin tenvir edilmesiyle iman hakikatlerinin sarsılmaz delil ve burhanlarla insanların ruhuna, aklına, vicdanına ve bütün hissiyatlarına nakşedilmesiyle olabilir. Risale-i Nur bu hizmeti hakkıyla ifa etmiştir. Üstadımız,

"Tesadüf, şirk ve tabiat"tan teşekkül eden fesad şebekesinin âlem-i İslâm'dan nefiy ve ihracına, Risale-i Nur'ca verilen karar infaz edilmiştir."[\[11\]](#) buyurarak bunu ifade etmiştir.

"Madem hakikat böyledir; ben tahmin ediyorum ki: Eğer Şeyh Abdülkadir-i Geylanî (R.A.) ve Şah-ı Nakşibend (R.A.) ve İmam-ı Rabbanî (R.A.) gibi zâtlar bu zamanda olsaydılar, bütün himmetlerini, hakaik-i imaniyenin ve akaid-i İslâmiyenin takviyesine sarf edeceklerdi. Çünkü saadet-i ebediyenin medarı onlardır. Onlarda kusur edilse, şekavet-i ebediyeye sebebiyet verir. İmansız Cennet'e gidemez, fakat tasavvufsuz Cennet'e giden pek çoktur. Ekmeksiz insan yaşayamaz, fakat meyvesiz yaşayabilir. Tasavvuf meyvedir, hakaik-i İslâmiye gıdadır. Eskiden kırk günden tut, tâ kırk seneye kadar bir seyr ü sülûk ile bazı hakaik-i imaniyeye ancak çıkılabilirdi. Şimdi ise Cenab-ı Hakk'ın rahmetiyle, kırk dakikada o hakaika çıkılacak bir yol bulunsa; o yola karşı lâkayt kalmak, elbette kâr-ı akıl değil..."[\[12\]](#)

Üstadımızın; **“Zaman tarikat zamanı değil, hakikat zamanıdır.”** buyurması da bu nokta-i nazardandır. Yoksa onun, hâşâ tarikata karşı olması demek değildir. Nitekim üstadımız [“Telvihât-ı Tis'a”](#) adıyla yazmış olduğu çok ehemmiyetli ve çok harika eserinde tasavvufun sayısız faydalarını, güzelliklerini, hikmetlerini, hakikatlerini, ehemmiyetini ve dindeki yerini izah etmiştir. Bediüzzaman Hazretleri bu harika eserinde tarikata intisap eden bazı ehliyetsiz fertlerin hatalarını nazara vererek tarikata hücum edenlere karşı, tarikatın maksadını, gayesini ve ehemmiyetini fevkalade bir vukufu ortaya koymuş, tarikata hücum eden din düşmanlarına şiddetli ve dehşetli tokatlar vurmuş, herkesin kendi köşesine çekildi o dehşetli dönemde kaleme aldığı bu eser ile mülhitleri ilzam etmiş, müminleri, özellikle de tarikat erbabını memnun ve mesrur etmiştir.

[1] Nursî B. S., *Kastamonu Lahikası*.

[2] Nursî B.S., *Mesnevi-i Nuriye*.

[3] *Münazarat*.

[4] *Sikke-i Tasdîk-i Gaybî, Birinci Şuâ*

[5] Nursî, B.S., *Tarihçe-i Hayat (Tahliller)*

[6] *Tarihçe-i Hayat*.

[7] *Mektubat*.

[8] Nursî B. S., *Kastamonu Lahikası*.

[9] Nursî, B. S., *Mektubat, Beşinci Mektup*.

[10] Nursî, B. S., *Sikke-i Tasdîk-i Gaybî*.

[11] *Mesnevi-i Nuriye*.

[12] Nursî, B.S., *Mektubat, Beşinci Mektup*.